

KURSPLAN

Svenska för ämneslärare III, 30 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers III, 30 credits

---

Kurskod:	LSVN15	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2024-11-21	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	Hösten 2025	Ämnesgrupp:	SV1
Version:	1	Fördjupning:	G2F

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för svenska språkets släktskapsförhållanden och utveckling historiskt och i nutid
- redogöra för den nordiska tal- och skriftspråkssituationen och den historiska bakgrunden för denna
- redogöra för några centrala verk från 1950-talet och framåt med huvudsakligt fokus på västerländsk litteratur
- redogöra för olika litteraturteoretiska perspektiv med fokus på postmodernism, posthumanism och ekokritik
- övergripande redogöra för vetenskapliga teorier och metoder såväl kvalitativa och kvantitativa som mer specifikt språkvetenskapliga och litteraturvetenskapliga
- kontextualisera valt problemområde inom ämnet svenska i relation till relevant forskning

Färdighet och förmåga

- utvärdera, revidera och utveckla en pedagogisk planering, inklusive bedömning, av ett undervisningsområde i svenskämnet genomförd under den verksamhetsförlagda utbildningen, genom kollegialt lärande och med beaktande av ämnesdidaktiskt relevanta metoder och teorier, inklusive teorier om lärande, olika pedagogiska verktyg, erfarenheter från genomförd verksamhetsförlagd utbildning och med stöd i relevant forskning samt med hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar i ungdoms- och vuxenutbildning
- använda intervju och enkät som vetenskapliga metoder för att inhämta och analysera ämnesdidaktiskt relevant information med syfte att stärka den egna professionskompetensen
- utforma prov och andra redovisningsformer såväl analoga som digitala, med tillhörande bedömningsverktyg och -kriterier som möjliggör såväl formativ som summativ bedömning av relevans för svenskämnet utifrån aktuella styrdokument
- tolka och kontextualisera några utvalda äldre svenskspråkiga texter
- jämföra norsk, dansk och svensk syntax och norskt, danskt och svenskt ordförråd och uttal
- didaktiskt tillämpa ett jämförande perspektiv på nordiska språkens släktskapsförhållanden och språksituation

- analysera litteratur i olika genrer och medier från 1950-talet och framåt på ett fördjupat sätt utifrån olika litteraturteoretiska perspektiv med fokus på postmodernism, posthumanism och ekokritik
- använda vetenskapliga och ämnesrelevanta teorier och metoder samt kunskaper om läsande och skrivande av akademiska texter vid produktion och reception av genreadekvat akademisk text i form av en forskningskiss
- analysera relationen mellan vetenskaplig teori och metod och specifikt vetenskapligt problemområde
- tillämpa vetenskaplig teori och metod av relevans för valt vetenskapligt problemområde
- genomföra en ämnesfördjupande litteraturstudie med fokus på språk- och/eller litteraturvetenskaplig forskning samt formulera och undersöka ett enklare vetenskapligt problem med syfte att fördjupa de egna ämneskunskaperna och stärka professionskompetensen
- kommunicera i tal och skrift på ett ändamålsenligt och korrekt sätt med hänsyn till situationens krav, i synnerhet i det vetenskapliga samtalet och skrivandet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera, utvärdera och utveckla den egna lärandeprocessen i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, den pedagogiska planeringen, kursens innehåll och den framtida professionen
- diskutera skapande av en pedagogisk planering, inbegripet lektionsmoment och lektioner, utifrån dess innehåll och struktur och med avseende på elevers kunskapsutveckling inom ämnet svenska
- kritiskt granska, värdera och reflektera över prov, inklusive nationella prov och andra redovisningsformer, bedömningsverktyg och -kriterier samt deras implikationer för undervisning i svenska i gymnasieskola och vuxenutbildning
- kritiskt reflektera över intervju och enkät som vetenskapliga metoder
- kritiskt reflektera över estetiska lärprocesser och deras koppling till prov och andra redovisningsformer i svenskämnet
- kritiskt reflektera över digitala verktyg, inklusive AI-baserade verktyg, och deras relevans för undervisning utifrån ett lärandeperspektiv
- problematisera, värdera och analysera den vetenskapliga forskningen och diskussionen inom det svenskdidaktiska fältet både avseende teori och praktik
- diskutera och värdera språkhistoriens roll i svenskämnet
- reflektera över svenskans förhållande till grannspråken och grannspråkens funktion i svenskundervisningen
- värdera och förhålla sig till litteraturteorier och deras tillämpning i den kommande svenskundervisningen
- kritiskt reflektera över samtida litteratur i olika genrer och medier och reflektera över deras funktion som pedagogiskt material
- diskutera och värdera metod- och teorival i relation till syfte och frågeställningar vid undersökning av enklare vetenskapligt problem
- kritiskt granska mottagarmedvetenhet och genreanpassning i akademiska texter i tal och skrift
- granska och värdera språk- och litteraturvetenskaplig forskning
- tillämpa ett kritiskt förhållningssätt i forskningsprocessen

- diskutera och reflektera över relevansen hos valt problemområde för vetenskaplig undersökning samt resultat av denna för utveckling av den kommande professionen
- identifiera behov av ytterligare kunskap med relevans för valt problemområde
- granska och värdera ämnesfördjupande texter och därvid ge och ta emot kollegial respons

Innehåll

Svenskämnet i teori och praktik, 5 hp

The School Subject Swedish in Theory and Practice, 5 credits

Innehåll

- Utvärdera, revidera och utveckla genomförd pedagogisk planering av ett arbetsområde inom svenskämnet
- Kollegialt lärande och professionsutveckling i svensklärarkyrket
- Utveckling av den egna lärandeprocessen i förhållande till den kommande professionen som svensklärare
- Svenskämnet som bildningsämne
- Prov och andra redovisningsformer samt bedömningsverktyg och -kriterier
- Implikationer av prov, inklusive nationella prov, och bedömning för undervisningen i svenska
- Digitala verktyg
- AI-baserade verktyg och förhållningssätt för användning av dessa
- Estetiska läroprocesser och estetiska uttryck
- Fördjupade perspektiv på didaktiska metoder och pedagogiskt material
- Fördjupad ämnesdidaktisk forskning
- Enkät och intervju som vetenskapliga metoder
- Enkät och intervju för att utveckla professionskompetensen

Examination

Formerna för examination är individuell skriftlig inlämningsuppgift och individuell redovisning.

Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid, 6 hp

The Swedish Language, Kinship and Language Change over Time, 6 credits

Innehåll

- Språkhistoria, språkförändringar och släktskapsförhållanden
- Tolkning och kontextualisering av äldre svenskspråkiga texter
- Språkhistoriens roll i svenskämnet
- Norska och danska i relation till svenska
- Nordiska språkens tal- och skriftspråkssituation
- Svenskans förhållande till de nordiska språken
- Grannspråkens funktion i svenskundervisningen

Examination

Formerna för examination är individuell redovisning och individuell skriftlig tentamen.

Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 6 hp

Contemporary Literature from Academic and Educational Perspectives, 6 credits

Innehåll

- I huvudsak västerländsk litteratur i olika genrer och medier från 1950-talet och framåt
- Fördjupad analys ur olika litteraturteoretiska perspektiv
- Postmodernism, posthumanism och ekokritik
- Den samtida litteraturens funktion som pedagogiskt material utifrån litteraturteoretiska perspektiv
- Litteraturundervisning i olika genrer
- Litteraturteoretisk och litteraturdidaktisk forskning

Examination

Formerna för examination är seminarium samt individuell redovisning och tentamen.

Akademiskt skrivande, vetenskapliga metoder och teorier, 5 hp

Academic Writing, Research Methods and Theories, 5 credits

Innehåll

- Vetenskapliga teorier, kvalitativa och kvantitativa metoder, inklusive språk- och litteraturvetenskapliga
- Vetenskapliga förhållningssätt
- Text i social och textuell kontext med fokus på akademiskt läsande och skrivande
- Utformande av forskningskiss inför ämnesfördjupning
- AI-baserade verktyg och förhållningssätt för användning av dessa

Examination

Formerna för examination är individuell redovisning och individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Ämnesfördjupning, 8 hp

Subject Specialisation, 8 credits

Innehåll

- Självständigt genomförd forskningsbaserad och ämnesfördjupande litteraturstudie
- Försvar av eget vetenskapligt arbete
- Granskning och diskussion av annan students vetenskapliga arbete

Examination

Formerna för examination är uppsats, försvar av uppsats samt opponering på uppsats.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt godkänt resultat om minst 52,5 hp i Svenska för ämneslärare I och II eller motsvarande ska ingå. Dessutom krävs godkänt resultat på Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund (UVK), 10,5 hp, Verksamhetsförlagd utbildning II, 7,5 hp, Lärande och utveckling för ämneslärare (UVK), 7,5 hp samt Vetenskapliga perspektiv och metoder (UVK), 7,5 hp eller motsvarande.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Lärandemålen utgör grund för examination.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl Godkänd på minst 20 högskolepoäng.

En student garanteras minst tre examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examiner till därpå följande examination. Beslut om byte av examiner fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Examinator har rätt att ge en anpassad examination eller låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt givet att lärandemålen kan säkras och att det finns synnerliga skäl härför, inbegripet studentens rätt till riktat pedagogiskt stöd.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell redovisning 1	1,5 hp	U/G/VG
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	1,5 hp	U/G/VG
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell redovisning 2	2 hp	U/G/VG
Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid: Individuell redovisning	2 hp	U/G/VG
Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid: Individuell skriftlig tentamen	4 hp	U/G/VG
Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Seminarium	2 hp	U/G
Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Individuell redovisning och tentamen	4 hp	U/G/VG
Akademiskt skrivande, vetenskapliga metoder och teorier: Individuell redovisning	2 hp	U/G
Akademiskt skrivande, vetenskapliga metoder och teorier: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G/VG
Ämnesfördjupning: Uppsats	8 hp	U/G/VG

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Svenskämnet i teori och praktik, 5 hp

The School Subject Swedish in Theory and Practice, 5 credits

Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber. Kap. 10 och 11. 51 s.

Edander, Lena & Anne Palmér (2020). Slimmade skrivinstruktioner i nationella prov? Samband mellan instruktioner, provresultat och elevers texter. I Maritha Johansson, Bengt-Göran Martinsson & Suzanne Parmenius Swärd (Red.), *Bildning, utbildning, fortbildning* (s. 64–80). Trettonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning. LiU-tryck. 16 s.

Hirsch, Åsa & Lundahl, Christian (2021). *Hållbarbedömning. Bildning, välbefinnande och utveckling i skolans bedömningsarbete*. Natur och Kultur. Kap. 4, 7, 8, 9, 10, 14 och 16. ca 145s.

Larsson, Maria & Olin-Scheller, Christina (2020). Adaptation and resistance: Washback effects of the national test on upper secondary Swedish teaching. (s. 1–17). *Curriculum Journal*. 18 s.

Lindberg, Ylva, Baccstig, Linda & Öberg, Joakim (2023). Inledning. I Joakim Öberg, Ylva Lindberg & Linda Baccstig (red.). *Undervisningens konst* (s. 13–25). Studentlitteratur AB 12 s.

Renberg, Bo & Friberg, Ingemar (2015). *Svensklärares påverkan och praktik – på spaning efter konsten att undervisa*. Studentlitteratur. Kap. 7–9. 47 s.

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska*. Skolverket. <http://www.skolverket.se>.

Skolverket (2024). *Ämnesplan i svenska giltig från 2025*. <http://www.skolverket.se>

Strandberg, Agnes. & Toropainen, Outi. (2022). "Det bygger liksom på att man vet sammanhanget": Elevers resonemang om syntaktisk (o)fullständighet i en skönlitterär text. (s. 1–21). *Nordic Journal of Literacy Research*. Vol. 8. No. 1. 20 s.

Tengberg, Michael (2015). Konsten att mäta konsten att läsa. I Maria Jönsson & Anders Öhman (Red.), *Litteratur och läsning - Litteraturredaktikens nya möjligheter* s.107–128. Studentlitteratur. 18 s.

Thorgersen, Ketil. (2018). Estetik tack! Estetisk kommunikation och konsten att lära. I Ulrika von Schantz, Ketil Thorgersen & Anne Lidén (red.) *De estetiska ämnernas didaktik Utmaningar, processer och protester*. (s. 3–23). Stockholm University Press. 20 s.

Vetenskapliga artiklar. ca 60 s.

Nätbaserat material

Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid, 6 hp

The Swedish Language, Kinship and Language Change over Time, 6 credits

Arvidsson, Karin. (2012). *Talar Norden med KLUVEN tunga? Drottningen, ministern och alla vi andra om den nordiska språkgemenskapen*. Norden. Org. 107 s.

Aurstad, Bodil (2015). Deklarasjon om nordisk språkpolitikk. *Språk i Norden 2015*, s. 35–48. 12 s.

Edlund, Lars-Erik & Hene, Birgitta (2013). *Lånord i svenskan: om språkförändringar i tid och rum*. Studentlitteratur. Kap 4. 24 s.

Larsson, Ida & Magnussen Petzell, Erik (2017). Språkhistorien och den mänskliga förmågan. I David Håkansson & Anna-Malin Karlsson, (red). *Varför språkvetenskap? Kunskapsintressen, studieobjekt och drivkrafter*. Studentlitteratur. Kap. 7. 17 s.

Lindgren, Birgitta & Anitha Havaas (2012). *Snacka skandinaviska*. Producta. 128 s.

Olsson, Fredrik (2020). *Språkhistoriedidaktik på Facebook*. Fjortonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning: Didaktiska perspektiv på språk och litteratur i en globaliserad värld, s. 175–192. 17 s.

Pettersson, Gertrud (2005). *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande* (2. uppl.). Studentlitteratur. 290 s.

Petterson, Jonatan (2014). Den språkhistoriska kunskapens värden. Språkhistoria i ett historiedidaktiskt perspektiv. I Maria Bylin, Cecilia Falk & Tomas Riad (red.) *Studier i svensk språkhistoria 12. Variation och förändring*. s. 153–164. Acta Universitatis Stockholmiensis. 11 s.

Skolverket (2023). *Grannspråk: Om nordiska språk*. Skolverket. <http://www.skolverket.se>

Skolverket (2024). *Resurser för undervisningen i nordiska språk*. Skolverket. <http://www.skolverket.se>

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska*. Skolverket. <http://www.skolverket.se>.

Vetenskapliga artiklar om ca 100 sidor tillkommer.

Referenslitteratur

Garde, Anna (2005). *Svensk-dansk, dansk-svensk* (5. uppl.). Gyldendal.

Frysjøenden, Elin A. (2014) (Red.). *Svensk-norsk blå ordbok*. Kunskapsforlaget.

Sandoy, Helge & Östman, Jan-Ola (Red.) (2004). *"Det främmande" i nordisk språkpolitik. Om normering av utländska ord*. Novus.

Våge, Ole Kristian, Andersen, Gisle, Heidemann Andersen, Margrethe, Nörby Jensen, Jörgen & Karlsson, Ola (2017). Nyord i skandinaviska språk. *Språk i Norden* 2017.

Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 6 hp

Contemporary Literature from Academic and Educational Perspectives, 6 credits

Ekman, Kerstin (1986/2003). *Hunden*. Bonnier. 100 s.

Felski, Ritva (2008). *Uses of Literature*. Wiley-Blackwell. ca 15 s.

Ishiguro, Kazuo. (2022). *Klara och solen*. Wahlström Widstrand. 308 s.

Lutas, Liviu (2014). Teori i litteraturundervisning på gymnasiet – tre klassrumsexempel. I Anders Persson & Roger Johansson (Red.), *Vetenskapliga perspektiv på lärande, undervisning och utbildning i olika institutionella sammanhang: utbildningsvetenskaplig forskning vid Lunds*

universitet (s. 127–143). Lund University Open Access. 17 s.

Löwe, Corinna & Nilsson Skåve, Åsa (2020). *Didaktiska perspektiv på hållbarhetsteman i barn- och ungdomslitteratur*. Natur & Kultur. Kap. 1 och 7. 39 s.

Moi, Toril (2017). *Revolution of The Ordinary: Literary Studies After Wittgenstein, Austin, and Cavell*. The University of Chicago Press. Kap 1. 20 s.

Rivers, Christian (Regissör) (2018). *Mortal Engines*. [film]. Media Rights Capital.

Roth, Veronica (2012). *Divergent*. Modernista. 362 s.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap II*. Studentlitteratur. Kap. 10. 18 s.

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska*. Skolverket. <http://www.skolverket.se>.

Skolverket (2024). *Ämnesplan i svenska giltig från 2025*. <http://www.skolverket.se>

Tenngart, Paul (2019). *Litteraturteori* (3. uppl.). Gleerups. Kap. 4, 6 och 8. 50 s.

Öhman, Marie. (2015). *Det mänskligas natur: Posthumanistiska perspektiv hos Lars Jakobson, Peter Høeg och Kerstin Ekman*. Gidlunds förlag. s. 23–58. 28 s.

Dikter, noveller och vetenskapliga artiklar. Ca 120 s.

Nätbaserat material.

Referenslitteratur

Franzén, C. & Möller, H. (red.) (2021). *Natur & Kulturs litteraturhistoria*. Natur & Kultur.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap I*. Studentlitteratur.

Akademiskt skrivande, vetenskapliga metoder och teorier, 5 hp

Academic Writing, Research Methods and Theories, 5 credits

Bergh Nestlog, Ewa (2019). Ämnesspråk – en fråga om innehåll, röster och strukturer i ämnestexter. *HumaNetten* 42, s. 9-30. Linnaeus University. 21 s.

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2015). *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. Kap. 3-5 i urval. 108 s.

Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber. Kap. Kap. 5-7, 12, 17, 20-21, 24 och

26. 277 s.

Håkansson, David & Karlsson, Anna-Malin (2017) (Red.). *Varför språkvetenskap? Kunskapsintressen, studieobjekt och drivkrafter*. Studentlitteratur. Kap. 1-6, 8, 10, 12. 139 s.

Lea, Mary R. & Street, Brian V. (2006). The "Academic Literacies" Model. Theory and Applications, *Theory Into Practice*, 45(4), s. 368-377.

Nordlund, Anna (2020). *Varför litteraturvetenskap?* (2. uppl.). Studentlitteratur. S. 7-14. 8 s.

Nyman, Rimma & Claesson, Silwa (2022). *Litteraturstudier i lärarutbildningen*. Studentlitteratur. 108 s.

Schleppegrell, Mary & Christie, Frances. (2018). Linguistic features of writing development: a functional perspective. I Charles Bazerman, Arthur N. Applebee, Virginia W. Berninger, Deborah Brandt, Steve Graham, Jill V. Jeffrey, Paul Kei Matsuda, Sandra Murphy, Deborah Wells Rowe, Mary Schleppegrell & Kristen Campbell Wilcox (Red.), *The Lifespan Development of Writing* (s. 111-150). NCTE (National Council of Teachers of English). 39 s.

Ca 120 sidor vetenskapliga artiklar tillkommer.

Referenslitteratur

Larsen, Ann Kristin. (2018). *Metod helt enkelt. En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Gleerups.

Ämnesfördjupning, 8 hp

Subject Specialisation, 8 credits

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2015). *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. 356 s.

Nyman, Rimma & Claesson, Silwa (2022). *Litteraturstudier i lärarutbildningen*. Studentlitteratur. 108 s.

Språkrådet (2008). *Svenska skrivregler*. (3., [utök.] utg.) Liber. I urval.

Relevant vetenskaplig litteratur utifrån valt ämnesområde och vald vetenskaplig teori och metod.

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Litteraturreferenser – så skriver du

<https://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html>

Källkoll: Studentens guide till att undvika plagiering

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns på lärplattformen